UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] contra clericos qui p[er]sonas ecclesiasticas ratione bonoru[m] suoru[m] vocat[ur] ad forum seculare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Visual Library

contumacia contra eos ꝓcedat ſicut ꝯ bonoꝝ eccleſiarum inuaſores ſuperius eſt expreſſum.

Cõtra illos q̄ ſe de bonis clericoꝝ ſiue in vita ſiue in morte intromittunt.

Item ſtatuimus vt null9 laicus cuiuſcũq dignitatis vel ꝯditiõis exiſtat. de bonis clericoꝝ ſiue in vita ſiue in morte ſe intromittat. ſed q̄libet clericus de bonis ſuis ſicut in vita. ita et in morte teſtamentũ ſuũ faciendi ⁊ de rebus ſuis diſponẽdi ꝑ ſe vel ꝑ alios q̄b9 hoc commiſerit liberã habeat facultatẽ Et illos q̄ ꝯ hoc ſtatutũ de bonis et reb9 clericorum decedẽtiũ auſu ſacrilego ſe ingeſſerint. Niſi ſint ipoꝝ clericoꝝ manufideles ſeu vltimarũ executores volũtatũ extũc ſñia excõicatiõis inodamus Et ꝑ locoꝝ ordinarios p̄cipimus excõicatos publice nũciari. donec ablata reſtituant ⁊ alias ſatiſfecerint ꝯpetẽter. In q̄ excõicatione ſi ꝑ mẽſez ꝑſtiterint. extũc ꝯ eos tãq̄ inuaſores bõꝝ eccl'iaꝝ ꝓcedat.

Ut bona clericoꝝ trãſeant ſine theloneo libera et abſoluta.

Itẽ ſtatuimus vt bona eccleſiaꝝ eccleſiaſticarũ et religioſaꝝ pſonarũ ciuitatiſ et dioceſ Coloñ. ſint et maneãt in oĩ loco. tã in ciuitate q̄ extra. trãſeãt tam in terris q̄ in aquis abſq theloneo. et q̄libet exactiõe et ſine oĩ ipedimẽto libera et penitus abſoluta. Si q̄ vero ꝯ h̄ venire p̄ſumpſerint ꝯtra ipos tãq̄ inuaſores et raptores bonoꝝ eccleſiaꝝ de q̄b9 ſup̄dictũ eſt procedatur.

Ne clerici vel religioſi trahant ad iudicium ſeculare.

Item cum clerici et religioſi coram iudicio ſeculari nõ debeãt in cauſã trahi ſui vel eccleſie. vel alicuius alterius noĩe. nec a laicis contra eos ſñia dictari hoc fieri ſub intermiatione excõmunicationis quã ferimus in his ſcriptis, firmiter prohibemus ſtatuentes. vt ſi laicus clericũ vel religioſum ad forũ traxerit ſeculare. idem laicus oĩno cadat a cauſa. et nihilominus ꝑ ipſius ordinariũ excommunicatus denuncietur publice vſq9 ad ſatiſfactionem cõdignã. ¶ Preterea iudex ſecularis et ſcabini loci. in quo cõtingit hoc per ordinariũ ipſ9 loci moneantur vt de tali ſe cauſa nullatenus intromittant. Penitus deſiſtẽdo et reuocando infra triduuz. ſi in aliqua occaſione huiuſmodi in preiudiciũ ipſ9 clerici vel religioſi eſt proceſſum. Alioq̄n ipſis iudices et ſcabini per eundem ordinarium ſine dilatione qualibꝫ excõmunicentur. et excommunicati publice vſq ad ſatiſfactionem condignam nuncientur. in qua excõmunicatione ſi per quindenam durauerint locus ille extũc ſit eccleſiaſtico ſuppoſitus interdicto. quod non relaxetur niſi prius ſufficienter ſit ſatiſfactum paſſo iniuriam ac nobis et eccleſie. Et iudicatum ſi quod contra ipm clericum et religioſum ẽ factum. et ſi quid aliud ſubſecutum eſt ſit penitus reuocatũ.

Contra clericos qui perſonas eccleſiaſticas ratione bonorum ſuorum vocãt ad iudicium ſeculare.

I vero clericus clericum in foro ſeculari ſuo vel eccleſie vel alterius cuiuſcunq nomine in cauſam traxerit cauſam amittat. Et ſi monitus ab ordinario in continenti nõ deſtiterit. ac infra ſeptem dies non ſatiſfecerit in cauſam tracto nobis ac eccleſie competenter ab officio et beneficio ſit ſuſpenſus ipo facto donec ſatiſfecerit competenter. Et ſi ſuſpenſiõe huiuſmodi durante ſe ingeſſerit beneficio vel officio ab eodem ordinario excommunicetur. et excommunicatus publice nuncientur. Et ſi in huiuſmodi contumacia et excommunicatione per tco

ſeptimanas permāſerit. extunc benefi/
cio ſi quod habet cū cura vel ſine cura
ipo facto ſit priuatus et idē beneficium
nihilominus inabilis ad rehabendū ex
ſtat. ſi vero aliquod beneficiū non ha/
buerit ſit inabilis ad habendum. Con/
tra iudicem vero et ſcabinos qui ſe de
hmōi iudicio vel cauſa intromiſerint ꝓ
cedatur ſicut ſuperius in proximo ca/
pitulo eſt expreſſum.

Ut ſimiliter contra occupantes bo/
na eccleſiarum ꝓcedat.

Item damnantes et ſub interminatio/
anathematis prohibentes deteſtabile
ſtatutum imo errorem a qbuſdam laicis
contra libertatem eccleſiaſticā introdu/
ctum videlicz vt ſi laicus cauſam habet
contra clericū vel eccleſiam conuentua
lem ſeu monaſterium vel quācūqꝫ aliā
domū religioſam. idemqꝫ clericus vel
etiam poſſeſſiones vel alia bona habet
in diſtrictu iudicis ſecularis. laicus ipe
vel iudex cōpellit clericū vel eccleſiaꝫ
coram ſeculari iudicio litigare ratione
poſſeſſionū vel bonorū eorundē. Et ipe
iudex ſecularis diē aſſignat clerico vel
eccleſie ad litigandū coram eo. ad quem
ſi nō venerit ſicut nec tenetur vel ve/
niens coram eo noluerit litigare bonis
ſuis priuat eundem. plurimas alias ab/
uſiones in his et conſimilibus cōmittē
do. Statuimus in hoc caſu idem tam ꝙ
actorem ꝙ iudicem et ſcabinos obſerua
ri quod diximus de laico clericum tra/
hente ad iudiciū ſeculare Et iudicibus
ipis et ſcabinis hmōi facta nō reuocā/
tibus et alias nō ſatiſfacientibus cōpe/
tenter infra triduū poſt monitionē ab
ordinario faciendā locus vbi hoc con/
tingit eccleſiaſtico ſit ſuppoſitus interdi/
cto. Quo durante ꝑ quidenā ſupior ſi/
ue dn̄s illius iudicis et ſcabinorū mo/
neatur per ordinariū vt tale forefactū
procuret reuocari. et faciat infra ſeptē
dies poſt ipam monitionem emendari.
Alioqui cōtra ſuperiorem ſiue dominū
ꝓcedatur ꝓut in ſtatuto cōtra iniecto/
res manuū in clericos de nobilibus et
dn̄is eſt expreſſum.

Ut ſimiliter contra occupantes bona
eccleſiarum procedatur.

Item eodē modo ſtatuimus cōtra
occupātes ſeu ſeculari iudicio bo/
na eccleſiarum arreſtantes vel eccleſi/
aſticaꝝ ꝑſonaꝝ procedi ⁊ idē obſeruari.

Ut iudices eccleſiaſtici laicis cōtra cle
ricos cauſam habentibus faciant iuſti/
ciam expeditam.

Item ne laici occaſionē habeant de de/
fectu iuſticie contra clericos querelan/
di. ſtatuimus ſub pena excōicationis fir
miter precipientes. vt prelati ſeu ordi/
narij clericorūz et eccleſiarū. laicis con/
tra ipos clericos vel eccleſias cauſam
habentibus faciant cū requiſiti fuerint
ſm cōſuetudinem capitulorū ſi fuerit in
eccleſia collegiata. et alias de clericꝭ nō
exiſtētibus de collegio ſm ius ſcriptū
vel cōſuetudinariū iuſticiā expeditam.

Contra impedientes et turbatores ce/
lebrationes ſanctarū ſynodorū.

Item ſtatuimus vt prelati et ordinarij
iudices nr̄e ciuitatis et dioceſ in termi
nis eorū iuriſdictioni ſubiectis ſynodū
ſuā q ad hoc tenent obſeruēt per ſe vel
per alios congruis tpibus ab ipis pre/
latis ꝓut expedire viderit prefigēdis
et que corrigenda vel reformanda oc/
currūt. corrigant et reforment et oēs in
eccleſia illa et ꝑrochia in qua ſynodus
celebrāda fuerit. qn̄cūqꝫ eis fuerit denū
ciata ad eccleſiaꝫ et ſynodū veniāt obe/
dienter. et iura ſynodalia obſeruēt reue
renter nō obſtante aliqua occaſiōe vel